

III Міжнародна науково-практична конференція молодих учених та студентів «Філософські виміри техніки» (PDT-2022)

технічна революція здатна вилучити з ужитку такі поняття, як моральність та людські почуття, тому що вони знаходяться поза сферою наукового аналізу і не належать світові логіки й математики, які властиві технологічно насиченій сучасності. Заганяючи освіту в «технології», освітяни повинні розуміти, що із цього місива живим (йдеться про духовний світ людини) не вийде ніхто, оскільки «розвиток неадекватних часових цінностей стримує особистість, викривляє її життєвий шлях, істотно знижує, а то й узагалі перекреслює реалізацію»[2,13] Звичайно, освіченість означає поінформованість і професійну компетентність, але передусім має характеризувати особистісні функції людини як суб'єкта суспільного процесу й індивідуального життя. Освіта повинна передбачати не лише засвоєння студентами перетвореного соціального досвіду й розвиток особистості на цій основі, але і створення цілісної картини буття та свого власного образу в світі. Головними чинниками нинішньої освіти мають стати свобода та творчість, сенс якої – це «вихід із себе». Студенти у процесі навчання мусять хоча б частково зрозуміти свою земну особистісну місію, місце у суспільстві, призначення, спробувати здолати гріховне «его», побачити чисту і красиву душу, вкладену у них Творцем. Інакше кажучи, у вищій школі ми маємо формувати високодуховну особистість, патріота України. Прагнучи зробити освіту максимально «раціональною», ігноруючи її гуманітарний аспект, ми втрачаємо процес навчання як певну цілісність, оскільки цей процес гуманітарний, психологічний, особистісний за своєю суттю. У результаті маємо особистість з репродуктивним мисленням, із розмитою ціннісною свідомістю, не здатну до творчої, перетворювальної діяльності, до досягнення нового, до креативного пошуку, яка не має потреби у саморозвитку, самотворенні.

Уже сьогодні можна спостерігати кардинальну зміну світогляду, психіки та способу мислення мільярдів людей, змушених включитися в життя «інформаційного суспільства». Відбувається так звана масифікація людської свідомості. Протидіяти уніфікації особистості за єдиним шаблоном можна за рахунок вивіщення духовної енергії особистості, потужної енергії патріотизму, усвідомлення національної ідеї як підмурівка духовного ренесансу України. Адже вироблені багатотисячною культурою українського народу ідеали віри, надії, любові, гармонії, добра, краси, щастя екстраполюються на загальносвітовий та національний позитивний досвід. Вони живляться безсмертною силою християнства, Божественними джерелами, духовним спадком. Їх можна звести до фундаментальних тез: «Від людини розумної – до людини духовної, моральної», «Всевишній – Україна – Всесвіт», «Любов до ближнього, а не влада, гроші, слава». Відтак найкращою людиною буде той, хто послуговатиметься цими постулатами у своїй діяльності, «хто сам ітиме дорогою до національного Храму духовності й вестиме нею інших, наполегливо, цілеспрямовано працюючи, виконуючи Божі заповіді» [3, 256]. Гадаємо, що саме ця духовна енергія нині допомагає українцям боронити свою землю.

Сьогодні варто нарешті визначити, що важливіше: технічний прогрес чи моральність, аби уникнути морального дисбалансу, моральної прірви між техносферою та людиною. Прийдешнє людства туманне, невідоме. Які перспективи пропонує нам науково-технічний прогрес, до яких соціальних та політичних наслідків призведе, що ми знайдемо на шляху до майбутнього і що можемо втратити? Ці запитання залишаються відкритими.

Література

1. Іванюк І. Ціннісні орієнтації у світлі концепцій інтеркультурної освіти // Шлях освіти. 1997. № 3. С.26.
2. Кремень В. Якісна освіта: Вимоги XXI століття // Відкритий урок. Плянди. 2007. № 1. С.10 – 14.
3. Лизанчук В. Завжди пам'ятай: ти – українець. Львів, 2001. С.256.

О. Дігай, Ю. Гумен канд. істор. наук, доц.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ПЕРЕВАГИ АДАПТАЦІЇ РЕЛІГІЙНОГО СВІТОГЛЯДУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

O. Dihai, Yu. Humen, PhD, Assoc. Prof.

ADVANTAGES OF THE ADAPTATION OF A RELIGIOUS OUTLOOK IN THE CONDITIONS OF THE STATE OF MARTIAL

Розвиток людської цивілізації, її злету і падіння невід’ємно пов’язані з релігійним та воєнним чинниками. Війна – це комплекс заходів спрямований на захоплення чужих природних, енергетичних та людських ресурсів. Війна є найвищим ступенем загострення стосунків в країні або між країнами, з’ясування стосунків за допомогою армії і зброї [1]. Починаючи з 2014 року український народ у повній мірі відчув особливості непростих соціально-економічних та психологічних потрясінь внаслідок грубого збройного втручання сусідньої держави – російської на південно – східні території України. Анексія Автономної республіки Крим та збройна окупація частини Донецької і Луганської областей. Внаслідок воєнного конфлікту та спричинених ним суспільних змін можна спостерігати увиразнення практично всіх симптомів колективної травми. Набувають поширення синдром недовіри, невіра в майбутнє, ностальгія за минулим, політична апатія, переоцінка минулого, аномія, цивілізаційна некомпетентність, соціальні суперечності, колективне почуття провини, колективне почуття сорому, криза ідентичності, криза легітимності, знижується тривалість життя, зростає кількість самогубств, порушуються канали соціальних відносин, соціальної системи, ієрархії тощо [2]. 24 лютого 2022 року російська федерація здійснила повноцінне військове вторгнення в Україну, що значно розширило територію військового протистояння та критично загострило напругу соціально – економічних та психологічних потрясінь. Масові руйнування міст, знищення мирного населення, порушення правил та традицій війни - це лише неповна картина всього пекла, що влаштували московські нацисти на території України. Український народ, його збройні сили за підтримки всього цивілізованого світу гідно протистоїть рашистам. У не простий воєнний час, на нашу думку, носії релігійного світогляду є більш стресостійкими і дисциплінованіше носять усі виклики військового стану. Хоча, одна найголовніших біблійських заповідей – «Не вбий», якимось не перегукується воєнним станом, однак в розпорядженні релігійної свідомості є фундаментальні речі, котрі спрацьовують захисним бар’єром в екстремальних моментах. В трактуванні християнських церков, суперечності щодо заповіді “не вбий” та вимогами держави щодо участі її громадян у війнах, в концепціях католицької та православної церков вирішено на користь “справедливої війни” [3].

Носії релігійного світогляду швидко адаптуються в критичних ситуаціях, самоорганізуються, вони є витривалими психологічно, надають позитивний приклад іншим членам суспільства. Морально-етичні особливості релігійного світогляду в умовах воєнного стану сприяють фундаменталізації критично важливих суспільних інституцій – сім’я, громада, держава.

Отже, війни та військові конфлікти, що невід’ємною складовою поступу людської цивілізації, в якості релігійного світогляду отримали запобіжник стабільності суспільства в непрості моменти морально – психологічних потрясінь, котрі вони породжують. Релігійний світогляд, на відміну від міфологічного та наукового виступає як упорядкована цілісна система знань, поглядів, переконань, ціннісних орієнтацій про світ, людину та суспільство. Міфи, швидко розвінчуються, а наука – більше ставить запитань ніж отримує відповідей.

Література

1. Вікіпедія. URL: <https://uk.m.wikipedia.org/wiki/Війна>
2. Спільнота в умовах воєнного конфлікту: психологічні стратегії адаптації. URL: https://lib.iitta.gov.ua/730670/3/Коробка_Монограф_стратегії_адаптації.pdf

III Міжнародна науково-практична конференція молодих учених та студентів «Філософські виміри техніки» (PDT-2022)

3. Моїсеєнко Л. М. Проблеми війни та миру в трактуванні християнських конфесій. Історія релігій в Україні. 2018. Вип. 28(2). С. 545-565. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/istrelukr_2018_28\(2\)__37](http://nbuv.gov.ua/UJRN/istrelukr_2018_28(2)__37).

Т.Жук

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ПРОБЛЕМА ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ

T.Zhuk

THE PROBLEM OF WEAPONS LEGALIZATION IN UKRAINE

Проблема легалізації вогнепальної зброї піднімалась в правовому полі України ще за часів проголошення Незалежності. Особливої гостроти вона набула на початку військових дій на Сході України 2013 року і надто тепер, в часи повномасштабної військової агресії росії.

Право людини на вогнепальну зброю як на знаряддя для її реалізації у вигляді необхідної оборони зазначено у статті 36 Кримінального кодексу України. Проте законодавчого регулювання стосовно цього питання у нас ще немає. Без дозволу пересічний повнолітній громадянин України може володіти газовим балончиком, пневматичною зброєю (калібр менш за 4,5 мм), револьвером під патрон «Флобера».

До 2013 року погляди на легалізацію зброї суттєво відрізнялись навіть на офіційному рівні: від тотального несхвалення, до пропозиції дозволити лише травматичну, але не бойову зброю. Натомість, опитування в е-застосунку «Дія» у травні 2022 року показало що 60% громадян України підтримують право володіння короткоствольною вогнепальною зброєю, при тому, що минулого року таких було лише 34%.

У лютому 2022 року Верховна Рада ухвалила в першому читанні законопроект "Про право на цивільну вогнепальну зброю". Його прийняття викликало неабиякий ажітаж, попри те, що він передбачає не стільки легалізацію, придбання чи носіння пістолетів, скільки створення Єдиного державного реєстру цивільної зброї підконтрольного МВС України, впровадження посвідчення власника зброї, зберігання зброї дома.

Існують два основні концептуальні табори, які оцінюють обіг і застосування вогнепальної зброї: перший – це люди, які вважають що легалізація зброї є необхідною в цілях особистої безпеки та самозахисту; другий, який відстоює думку про збільшення насилля та злочинів із використанням вогнепальної зброї за умови її легалізації.

В умовах війни в Україні ці два табори відстоюють дві діаметрально протилежні думки. Прихильники легалізації наполягають на тому, що зброя саме в цей час є найбільш переконливою можливістю захистити себе та свій дім. Противники аргументують недоречність питання в умовах військового протистояння зважаючи на нестабільність суспільства, непростий психологічний стан не лише тих, хто воює, але й тих, хто залишається на місцях. Важливою проблемою, яка передує дебатам про легалізацію є те, що в Україні немає культури розуміння що таке зброя, яку відповідальність може за собою тягнути її використання, питання недобросовісної видачі медичних довідок та інші зловживання.

Позиція автора підтримує противників негайної легалізації зброї в умовах війни в Україні через важкий психологічний стан військових та інших громадян. Якщо зброя буде у вільному доступі - це небезпека для всіх, хто навколо. Питання варто відтермінувати декілька років.